

наибольшие в конце фразы;

3) во втором заударном слоге относительная интенсивность [n] и [ŋ] обладает наибольшими показателями по сравнению с относительной интенсивностью [n] и [ŋ] в первом заударном слоге;

4) относительная интенсивность [n] и [ŋ] перед физической паузой превышает относительную интенсивность [n] и [ŋ] перед воспринимаемой паузой;

5) в выделенных ударением словах отмечается понижение относительной интенсивности [n] и [ŋ] по сравнению с не выделенными ударением словами;

6) в случаях, когда интенсивность согласного [ŋ] превышает интенсивность гласного [i] и в выделенных ударением словах происходит аналогичное изменение относительной интенсивности [n] и [ŋ], описанное выше.

Представляется **перспективным** проведение в будущем комплексного исследования сонантов в общей системе американского консонантизма английского языка в спонтанной речи молодых носителей американского варианта английского языка. Рамки исследования могут быть расширены путём рассмотрения указанной проблемы в гендерном аспекте.

Литература

Бровченко Т. А. Метод статического анализа в фонетических исследованиях / Т. А. Бровченко, П. Д. Варбанец, В. Г. Таранец. – Одесса: Изд-во ОГУ, 1976. – 101 с. *Бровченко Т. А., Волошин В. Г.* Методические указания по математической обработке и анализу результатов фонетического эксперимента: [метод. пособ.] / Т. А. Бровченко, В. Г. Волошин. – Одесса: ОГУ им. И. И. Мечникова, 1986. – 48 с. *Присяжнюк О. Я.* Просодичні особливості територіальних типів британської вимови: автореферат дис.. кандидата філологічних наук: 10.02.04 / О. Я. Присяжнюк; ОНУ. – Одеса, 2004. – 20 с. *Стеріополо О. І.* Перлокутивний ефект просодії мовлення / О. І. Стеріополо // Актуальні проблеми романо-германської філології в Україні. – Чернівці: Рута, 2004. – С. 268 – 270. *Jones D.* An Outline of English Phonetics / D. Jones. – Cambridge: Cambridge University Press, 2003. – 316 p. *Sweet H.* The History of Language. In The Indispensable Foundation / H. Sweet. – Oxford: OUP, 1971. – 450 p.

УДК 81'42 811.111

ШЕВЧЕНКО О.В.

(Кримський університет культури, мистецтв і туризму)

ПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КАТЕГОРІЇ ХРОНОТОПА В ТЕКСТАХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОГРАМНИХ ЗАЯВ БРИТАНСЬКОЇ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ ТРАДИЦІЇ

Стаття присвячена вивченню прагматичного потенціалу засобів реалізації категорії хронотопа в текстах політичних програмних заяв британської лінгвокультурної традиції. Особлива увага приділяється виокремленню найбільш ефективних одиниць хронотопного контексту з огляду на досягнення основної мети текстів передвиборчої комунікації - переконання і схвалення на свій бік максимальної кількості виборців.

Ключові слова: політичний дискурс, політична програмна заява, категорія хронотопа

Шевченко О.В. Прагматический потенциал категории хронотопа в текстах политических программных заявлений британской лингвокультурной традиции. Статья посвящена изучению прагматического потенциала средств реализации категории хронотопа в текстах политических программных заявлений британской лингвокультурной традиции. Особое внимание уделяется выделению наиболее эффективных единиц хронотопного контекста с учетом основной цели текстов предвыборной коммуникации - убеждения и склонения на свою сторону максимального количества избирателей.

Ключевые слова: политический дискурс, политическое программное заявление, категория хронотопа.

Shevchenko O.V. Pragmatic power of means representing space-temporal relations in the texts of political programme statements of British linguistic and cultural tradition. The article is devoted to studying the pragmatic power of linguistic means representing space-temporal context in the texts of political programme statements of British linguistic and cultural tradition. The major point of interest is to discover the most effective means representing space-temporal context that are most widely used to achieve the main aim of texts of election communication - to persuade the majority of audience to support the politician.

Key words: political discourse, political programme statement, space-temporal context of text.

Політичний дискурс (ПД) є одним з найбільш динамічних феноменів сучасного соціокультурного простору. Високий ступінь прагматичності, що характеризує тексти політичного дискурсу зумовлює необхідність відбору найбільш ефективних засобів усіх мовних рівнів задля спричинення максимального впливу на аудиторію, переконання. Політична програмна заява (ППЗ), як тип тексту політичного дискурсу що реалізується лише в межах передвиборчої кампанії є відносно новим та малодослідженим типом тексту. Водночас, саме часово-просторові умови реалізації цього типу тексту визначають чи не найбільший ступінь його прагматичності серед суміжних типів текстів ПД і відповідно специфічний відбір мовних засобів, спрямованих на переконання аудиторії.

Дослідження цих мовних засобів на текстовому та гіпотекстовому рівнях дозволяють виокремити типологічні ядерні ознаки, що диференціюють розглядуваний тип тексту серед суміжних. В межах представленого дослідження зосередимось на вивченні засобів реалізації категорії хронотопа на текстовому рівні що і визначає мету статті.

Предметом дослідження є політична програмна заява; **об'єкт** дослідження становлять засоби реалізації категорії хронотопа на текстовому рівні.

Досягнення мети дослідження передбачає вирішення наступних **завдань**: визначити базові одиниці дослідження; вивчити принципи їх дистрибуції та частотності на сильних позиціях текстів ППЗ.

Матеріалом дослідження слугував цикл текстів політичних програмних заяв колишнього прем'єр-міністра Великобританії Т.Блера та Ч.Кеннеді – лідера ліберально-демократичної партії Великобританії.

Хронотоп, як «часопростір» тексту (термін М.М. Бахтіна) [Бахтін 1975, с. 237] багато в чому визначає жанрову природу тексту чи його текст-типологічні ознаки [Болотнова 2004, с. 107; Колегаєва 1991, с.17; Тураєва 1986, с. 86]. Темпоральність, як текстова категорія, забезпечує дискретність інформації, локалізує подію, забезпечує топікальну зв'язність і є «центробіжною силою тексту» [Салькова 2002, с. 13-17; Селіванова 2004, с. 223; Beale 1987, с. 36-38].

При вивченні хронотопа дослідники послуговуються поняттям «темпоральної структури тексту» [Ворожцова 1999; Хартунг 1996, с. 86], «темпорального профілю» [Салькова 2002, с. 6-7; Harkness 1989, с. 71-72], «континуума» [181, с. 223]. У межах здійснюваного дослідження спираємося на академічне визначення, запропоноване З.Я. Тураєвою, де темпоральна структура тексту встановлюється мережею відношень, що пов'язують мовні елементи, які відображають часові відношення, поєднані функціональною і семантичною спільністю [Тураєва 1986, с. 86].

Ядром текстової категорії темпоральності є система видо-часових форм, а периферію, у свою чергу, становлять лексичні й лексико-граматичні засоби [Барінова 1999, с. 48; Салькова 2002, с. 5; Тураєва 1986, с. 89; Graesser, с. 94].

Реалізація категорії темпоральності зумовлена функціонуванням опозиції «ретроспекція :: проспекція» [Болотнова 2004, с. 70; Кухаренко 1988, с. 72-74]. Найбільший інтерес з позицій здійснюваного дослідження становить тенденція ретроспективного і проспективного маркування інформаційних блоків передвиборчої програми кандидата, в аспекті надання оцінних конотацій референтним подіям.

У межах периферії поля темпоральності заслуговують на увагу лексико-граматичні мовні засоби, а також топоніми, що формують опозицію «свій :: чужий» простір як одну з найважливіших культурних універсалій [Демецька 2004, с. 117; Канчани 2007; Пономаренко 2003, с. 94; Шейгал 2002, с. 12-13].

Отже, контекстуальний аналіз засобів реалізації категорії хронотопа передбачає вивчення дистрибуції найчастотніших елементів, що формують темпоральну структуру текстів ППЗ, а також їх оцінного потенціалу, який виявляється в наданні конотацій одиницям базових опозицій хронотопного контексту – «ретроспекція :: проспекція» і «свій :: чужий» простір.

Способи репрезентації просторово-часових відношень у текстах ППЗ аналізуються нами на сильних позиціях тексту, якими, згідно з положенням В.А.Кухаренко, вважаються початок і кінець оповіді [Кухаренко 1988, с.120-132], оскільки «відомості, отримані на початку значною мірою визначають і планування наступних етапів та їх успіх. ... кінець теж програмується початком» [Кухаренко 1988, с.120]. Розглянемо засоби реалізації категорії темпоральності в композиції тексту, а саме, на його сильних позиціях – ініціальній і фінальній, медіальну позицію, відповідно, вважаємо слабкою.

Ініціальна позиція текстів ППЗ британської лінгвокультури позначена домінуванням граматичного часу *the Present Simple*, який у сукупності з прислівником *today* використовується для локалізації події в часі: “*I stand before you today with a sense both of humility and of hope*” [Blair 2001]. Характерною рисою риторики Лейбористів є звернення до всієї нації й акцентування важливості поточного моменту. Виборча кампанія їх опонентів – Ліберальних Демократів – переважно ґрунтується на маніфестації найгостріших проблем. Так, презентуючи свій «Маніфест для сімей» у м. Істлі, лідер Ліберальних Демократів акцентує й місце презентації цієї проблематики: “*Today, here in Eastleigh, we are launching our Manifesto for Families*” [Kennedy 2005], що в сукупності з прислівниками часу й місця створює враження про те, що політик не випадково обрав це місто здебільшого тому, що добре уявляє собі проблеми регіону.

До зони середньочастотного функціонування належать часи, граматичне значення яких пов'язано з описом минулого: у риторичі лейбористів – *the Past Simple* і *the Present Perfect* у риторичі Ліберальних Демократів. Функціонування часу *the Past Simple* у текстах ППЗ Лейбористів пов'язане з ретроспективним відсиланням до часів їх приходу до влади з опозиції завдяки довірі британського народу, що закладає підвалини аргументації подальшої необхідності підтримувати цю партію і надалі: “*We earned the trust of the people in 1997 - after 18 long years of opposition. Today we have to earn that trust again*” [Blair 2001]. Риторика Ліберальних Демократів з використанням часу *the Present Perfect* стає більш емоційною, що досягається також сполученням з експресивним синтаксисом: “*The Liberal Democrats are the real alternative. We have been the most positive. We have been the most principled. We have set out our values, which we believe reflect the values of the British people*” [Kennedy 2005, a]. Використання часу *the Present Perfect* у сукупності з ефективними риторичними синтаксичними прийомами сприяє реалізації стратегії самопрезентації, яка посідає домінуюче положення й дещо знижує реалізацію контактовстановлювальної функції. Динамічне представлення своєї партії підкріплюється також середньочастотним функціонуванням часу *the Present Continuous*, що нерідко підсилюється його представленням у вигляді парцеляту: “*We Liberal Democrats are ready for a General Election. And we are looking forward to it. We have a strong message and a powerful case to put forward*” [Kennedy 2005, b].

Отже, простеживши актуалізацію лексико-граматичних засобів реалізації категорії хронотопу в ініціальной позиції текстів ППЗ британських політиків, доходимо висновку, що домінування граматичного часу *the Present Simple* у сукупності з топонімами й прислівниками варто зарахувати до інваріантних маркерів, спрямованих на реалізацію стратегії консолідації. У риторичі Ліберальних Демократів відзначено превалювання засобів реалізації стратегії самопрезентації (пов'язаних із середньочастотним функціонуванням часу *the Present Perfect*) над стратегією консолідації, що, проте, маркує зону варіативних ознак.

Фінальна позиція текстів ППЗ позначена високочастотним функціонуванням часу *the Present Simple*. Фокусуючи увагу на поточному моменті, цей час використовується політиками для реалізації стратегії самопрезентації – найвигіднішого представлення своєї політичної сили: “*It is time for a real alternative that offers real solutions to the real problems and stresses that people face in life. That real alternative is the Liberal Democrats*” [Kennedy 2005, c].

Низькочастотне функціонування граматичного часу *the Future Simple* маркує зону варіативних ознак фінальної позиції британських ППЗ та зумовлене резюмуючими фразами, у яких політик закликає аудиторію ухвалити «виважене рішення» на підґрунті викладених аргументів і пам'ятати, що в демократичній державі все в руках народу: “*Now you, the people, will decide*” [Blair 2001].

За результатами аналізу фінальної позиції доходимо висновку про те, що інваріантною ознакою ППЗ є превалювання граматичного часу *the Present Simple*, що фокусує увагу на значенні поточного моменту для визначення майбутнього країни і є одним із засобів реалізації стратегії самопрезентації. Низькочастотне функціонування часу *the Future Simple* маркує зону варіативних ознак ППЗ.

Медіальна позиція текстів ППЗ характеризується превалюванням граматичного часу *the Present Simple*. Уживання цього часу тяжіє переважно до опису поточного «плачевного» стану справ у країні, а, підкріплене експресивними синтаксичними конструкціями, набуває негативної оцінності: “*It is Tony Blair's Government which ties up our hospitals with targets which just pile problems on doctors and nurses. It is the patients that end up suffering*” [Kennedy 2005, d]. Подібне функціонування часу *the Present Simple* у синтаксичних конструкціях наділене значним прагматичним потенціалом і сприяє приверненню уваги аудиторії до того, наскільки деструктивні процеси актуальні для сучасної ситуації в країні при чинному уряді. Заклавши, таким чином, основу протиставлення, політик представляє своє політичне рішення як альтернативу, знову ж таки, використовуючи час *the Present Simple*, який у таких випадках відтворює позитивну оцінність: “*Only the Liberal Democrats who put the environment at the heart of all our thinking. Only the Liberal Democrats who have a permanent solution to unfair and fundamentally flawed Council Tax*” [Kennedy 2005, f].

Зона середньочастотної реалізації позначена функціонуванням часів *the Present Perfect* і *the Future Simple*.

The Present Perfect найчастотніше використовується для відтворення позитивних результатів своєї політики при владі: “*In nurseries and primary schools in particular, we have seen real progress as real investment and change has taken place*” [Blair 2001], “*Liverpool, where we have been in power for 7 years, is now the 2nd safest city in the UK because Liberal Democrat action on crime is not just tough talk, but it is tough action, and effective action*” [Kennedy 2005, d]. Актуалізація часу *the Future Simple*

здебільшого пов'язана з формулюванням передвиборчих обіцянок при паралельному акцентуванні того, що очікує країну в разі перемоги опонента: *"It is Tony Blair's Government who will waste billions on compulsory Identity Cards. The Liberal Democrats will put 10,000 more police on the streets instead"* [Kennedy 2005, d].

До зони низькочастотного функціонування належать часи *the Past Simple, the Present Continuous* і конструкція *going to* що не дозволяє висновувати про їх прагматичний потенціал у межах цієї позиції.

Аналіз функціонування лексико-граматичних засобів реалізації категорії темпоральності в медіальній позиції текстів ППЗ британської лінгвокультури дозволяє вважати використання часів *the Present Simple, the Present Perfect* і *the Present Continuous* інваріантними ознаками, спрямованими на реалізацію тактик самопрезентації та дискредитації політичного опонента.

Маргінальна реалізація часу *the Past Simple* в риториці Ліберальних Демократів свідчить про нерелевантність опозиції «ретроспекція :: проспекція» в медіальній позиції, де дистанціювання й дискредитація опонента здійснюються за допомогою групи теперішніх часів. Також в зону варіативних ознак відносимо низькочастотне функціонування граматичного часу *the Present Perfect Continuous* та конструкції *going to* в ППЗ Ліберальних Демократів.

Комплексний аналіз засобів реалізації категорії хронотопу в текстах ППЗ британської лінгвокультурної традиції дозволив нам дійти наступних **висновків**:

Прагматична функція є превалуючою в ініціальній позиції текстів ППЗ британських політиків і базується на актуалізації таких інваріантних ознак: формування опозиції «свої :: чужі», де група «свої» реалізується інклюзивним займенником *"we"*, що поєднує політика і його партію; група «чужі» представлена партією-опонентом; опозиція «свої :: чужі» є основою стратегії само презентації та дискредитації особистості політичного опонента; локалізація події в теперішньому часі за допомогою *the Present Simple* з акцентуванням важливості поточного моменту.

Домінантою фінальної позиції текстів ППЗ британської лінгвокультурної традиції виступає прагматична функція, що реалізується такими інваріантними ознаками: розгортання опозиції «свої :: чужі», де група «свої» представлена інклюзивним займенником *"we"*, як партія, від імені якої виступає оратор. Референція «своєї» групи пов'язана зі стратегією самопрезентації, групи «чужі» – зі стратегією дискредитації політичного опонента; використання часу *the Present Simple* для передачі значення майбуття по відношенню до запланованих перетворень.

Медіальна позиція позначена домінуванням інформативної та прагматичної функції. Основою їх реалізації постають такі інваріантні ознаки: розгортання опозиції «свої :: чужі» як основи стратегій самопрезентації та дискредитації політичного опонента; використання часу *the Present Simple* для опису існуючого стану справ як основа інформативної функції; функціонування часів *the Past Simple, the Present Perfect* і *the Future Simple* для реалізації опозиції «ретроспекція :: проспекція».

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі вбачаються в необхідності вивчення реалізації категорії хронотопу в інших типах текстів політичного дискурсу.

Література

- Барінова І.В. Временной компонент в семантике существительных / И.В. Барінова // Вестник Московского гос. лингв. ун-та. – 1999. – № 448 – М. : Изд-во МГЛУ. – С. 48–56. Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики. — М.: Худож. лит. — 1975. — С.234-407. Болотнова Н.С. Филологический анализ текста / Н.С. Болотнова. – Томск : Изд-во Томского гос. пед. ун-та., 2004. – 170 с. Ворожцова И.Б. Интенциональная структура текста / И.Б. Ворожцова, А.В. Лыкова, Л.А. Пушина // Лингвистический вестник. – 1999. – Вып.1. – Ижевск. – С. 25–31. Демецька В.В. "Свій-чужий" простір у політичному дискурсі: кроскультурний аналіз / В.В. Демецька // Наукові записки Луганського нац. пед. ун-ту ім. Т. Шевченка. – 2004. – Вип.5. – С. 115–123. Канчани Петер Опозиция «свои-чужие» как прагматическая доминанта политического дискурса: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.19 «Теория языка» [Электронный ресурс] / П. Канчани. – Московский государственный лингвистический университет, 2007. – 23с. Режим доступа до ресурсу: <http://www.linguanet.ru/imagelib/Dissertations/kanchany.zip>. Колегаева И.М. Текст как единица научной и художественной коммуникации / И.М. Колегаева. – Одесса, 1991.–121с. Кухаренко В.А. Интерпретация текста: учеб. пособие / В.А. Кухаренко. – М. : Просвещение, 1988. – 192 с. Пономаренко А.В. Концептуальные основания функционирования топонимов в публицистическом тексте / А.В. Пономаренко // Вестник Московского гос. лингв. ун-та. – 2003. – № 474. – М. : Изд-во МГЛУ. – С. 94–120. Салькова М.А. Темпоральный профиль события и полифония как аспекты содержания нарратива // Вестник Московского гос. лингв. ун-та. – 2002. – Вып. 469. – М. : Изд-во МГЛУ. – С.5–20. Селиванова Е.А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации / Е.А. Селиванова. – К. : Брама, Изд. Вовчок О.Ю., 2004. – 336 с. Тураева З.Я. Лингвистика текста: Текст: структура и семантика: Учеб. пособие для пед. ин-тов по спец. "Ин. яз." / З.Я. Тураева. – М.: Просвещение, 1986. – 126с. Хартунг Ю. Гипертекст как объект лингвистического анализа / Ю. Хартунг, Е. Брейдо // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 9. Филология. 1996. - № 3. - С. 61-77. Шейгал Е.И., Буряковская В.А. Лингвокультурология: Языковая репрезентация этноса: учеб. метод. пособие / Е.И. Шейгал, В.А. Буряковская. – Волгоград : Перемена, 2002. – 178с. Beale W. A Pragmatic Theory of Rhetoric / W. Beale. – Southern Illinois University Press, 1987. – 190p. Harkness J. Time Adverbials in English and Reference Time // Essays on Tensing in English / [ed. by A. Schopf] / J. Harkness. – Tübingen: Niemeyer, 1989. –

Vol.1. – P.177–220. Graesser A. Handbook of Discourse Processes / A. Graesser, M. Gernsbacher, S. Goldman. – Lawrence Erlbaum Associates, 2003. – 550p. Blair 2001: <http://politics.guardian.co.uk/election2001/story/0,9029,487681,00.html>. Kennedy 2005: http://www.charleskennedy.org.uk/html/content.php?type/as/id/200/article/general_election_address_a_fair_deal_for_families.html. Kennedy 2005, a http://www.charleskennedy.org.uk/html/content.php?type/as/id/212/article/general_election_address_iraq.html. Kennedy 2005, b. http://www.charleskennedy.org.uk/html/content.php?type/as/id/182/article/election_launch_law_and_order_manifesto.html. Kennedy 2005, c. http://www.charleskennedy.org.uk/html/content.php?type/as/id/203/article/general_election_address_21_000_more_teachers.html. Kennedy 2005, d. http://www.charleskennedy.org.uk/html/content.php?type/as/id/232/article/general_election_address_labour_running_scared.html. Kennedy 2005, f. http://www.charleskennedy.org.uk/html/content.php?type/as/id/180/article/election_launch_ten_good_reasons_to_vote_liberal_democrat.html

УДК 81'373.23

ЯКОВЕНКО М.В.

(Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов)

АНГЛІЙСЬКІ ПРІЗВИЩА ВІДТОПОНІМНОГО ПОХОДЖЕННЯ

У статті досліджується етимологія, структура та лексико-семантичні особливості англійських прізвищ, утворених від місця проживання чи походження.

Ключові слова: прізвище, топонім, антропонім, відтопонімне походження.

Яковенко М.В. Английские фамилии топонимического происхождения. В статье рассматривается этимология, структура и лексико-семантические особенности английских фамилий, образованных от места проживания или происхождения.

Ключевые слова: фамилия, топоним, антропоним, топонимическое происхождение.

Yakovenko M.V. English surnames formed from toponyms. The article deals with research of etymology, structurally morphological, semantic specific features of English surnames formed from the names denoting residence or origin.

Key words: surname, toponym, antroponym, toponymic origin.

Англійські антропоніми віддавна були предметом зацікавлення багатьох мовознавців. Фундаментальні дослідження англійських антропонімів знаходимо в працях П. Рині (P.H. Reaney), Х. Харрісона (H. Harrison), Е. Сміта (E.C. Smith). В працях російських ономастів Леоновича О.А., Артёмової А.Ф. розглядаються система та лексико-семантична структура англійських прізвищ в діахронії та синхронії. Більшість авторів обмежуються загальним оглядом усіх типів англійських прізвищ. Прізвища, які розглядаються у цій статті, у наявних публікаціях висвітленні ще недостатньо, незважаючи на те, що у англійській мові вони становлять помітну і кількісно значну групу. Цьому класові антропонімів властива найбільш історична та лінгвістична інформативність.

Наша мета – проаналізувати морфологічну будову, лексико-семантичні особливості цього типу прізвищ, визначити ступінь продуктивності їх словотвірних моделей. **Об'єктом** нашого дослідження виступають англійські фамілії, утворені від міста проживання або походження. **Предмет** аналізу складають їх структурно-семантичні та ономазіологічні характеристики. **Матеріалом** нашого дослідження є англійські прізвища відтопонімного походження, отримані методом суцільної вибірки із словника А.І. Рибакіна.

Ідентифікація особи за місцем її проживання, походження чи етнічною належністю – це одне з джерел виникнення родових прізвищ. На перших порах свого функціонування такі найменування були, імовірно, індивідуальними прізвищами, які ще не переходили на нащадків. Вони не лише називали, але й характеризували свого денотата як члена відповідної громади. Отже, вони виконували тоді як номінативну, так і семасіологічну функцію назви. Ставши прізвищами, вони втратили своє первісне лексичне значення. Сучасним прізвищам властиве денотативне значення, вони називають індивідууми без будь-яких вказівок на ознаки або властивості, інакше кажучи, прізвища нині є типовими асемантичними знаками.

Процес перетворення прізвища в спадкоємне фамільне ім'я був тривалий і неоднаковий для різних соціальних груп населення та для різних районів країни. Перші форми спадкоємних найменувань з'явилися в XI – XII ст. і були привілеєм знаті. Родовими прізвищами у привілейованих родів, як правило, ставали назва місцевості, котрою вони володіли. Згодом фамільне ім'я стає спадковим і у заможних купців, міщан. До кінця XIV ст. спадкоємні прізвища зустрічаються в більшій частині населення Англії, у різних соціальних групах і поширюються по всій території країни за винятком Уельсу. Закріплення спадкоємних фамільних імен триває до кінця XVII ст.